

Pöytäkirja

13.3.2024

VN/27947/2023
VN/27947/2023-TEM-18

RED III -direktiivin kansallista toimeenpanoa selvittävä työryhmä, 5. kokous; pöytäkirja

Aika 13.3.2024 klo 10–12

Paikka Kokouskeskus, Eteläesplanadi 4
Sali 5

Läsnä Harri Haavisto, työ- ja elinkeinoministeriö (puheenjohtaja)
Nicoleta Kaitazis, työ- ja elinkeinoministeriö
Olli Mäki, Energiavirasto (Teams-yhteys)
Heini Hollman, valtiovarainministeriö
Tuomo Kalliokoski, ympäristöministeriö
Hannes Tuohiniitty, Bioenergia ry (Teams-yhteys)
Karoliina Muukkonen, Energiateollisuus ry
Anssi Kainulainen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Jimi Rajajärvi, Metsäteollisuus ry
Anna Virolainen-Hynnä, Suomen biokierto ja biokaasu ry (Teams-yhteys)
Hanna Aho, Suomen luonnonsuojeluliitto (Teams-yhteys)
Kaisa Pirkola, maa- ja metsätalousministeriö
Veli-Pekka Reskola, maa- ja metsätalousministeriö
Anni Kuismin, Energiavirasto (sihteeri)

Tomi Vartiamäki, Laania Oy (asiantuntijavieras)

1 Kokouksen avaus ja ajankohtaiset asiat

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Käytiin läpi ajankohtaisia asioita.

2 Energiapuun hankinta

Tomi Vartiamäki Laania Oy:stä esitteli energiapuun hankintaa ja keskusteltiin aiheesta. Vartiamäen (Laania Oy) mukaan todentajat ovat noudattaneet vaihtelevaa käytäntöä sen suhteen, kuinka tarkalla tasolla toiminnanharjoittajilta pyydetään tietoja puun hankinta-alueesta. Vartiamäki korosti, että metsäbiomassan alkuperäkriteerin täytyessä maatasolla, edellyttää direktiivi ainoastaan maatason tietoa Suomen osalta.

Mäki (Energiavirasto) kommentoi, että kuntatason tietoa metsäbiomassan alkuperästä on pyydetty, jotta pystyttäisiin ehkäisemään mahdollisia väärinkäytöksiä. Toisaalta toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä voi myös sisältää maininnan siitä, että alkuperätietoja on saatavilla tarkemmalla tasolla, jolloin todentaja on saattanut varmistaa asian. Haavisto (TEM) lisäsi, että maatason tiedon pitäisi kuitenkin olla direktiivin vaatimusten mukaan riittävä, kun metsäbiomassan alkuperämaana on Suomi.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

Keskusteltiin kantojen energiakäytöstä. Pirkola (MMM) tiedusteli, kuinka suuri osuus kannoista on peräisin rakentamisesta. Vartiamäen (Laania Oy) mukaan kannot ovat suurimmaksi osaksi rakentamisesta peräisin. Poikkeuksena ovat lähinnä juurikäpälueilta tulevat kannot sekä pelloilta raivatut kannot. Kalliokoski (YM) lisäsi, ettei direktiivin sanamuoto suoraan kiellä kantojen käyttöä vaan määrittelee, millainen metsäbiomassa voidaan katsoa kestäväksi. Lisäksi kannot muodostavat erittäin pienen osuuden kokonaisuudesta.

Keskusteltiin tapauksista, joissa tukkipuuta voi päätyä energiakäyttöön. Vartiamäki (Laania Oy) kertoi, että tukkipuu päätyy ensisijaisesti aina muille markkinoille energiakäytön sijaan. Mikäli tukkipuuta kuitenkin päätyy energiakäyttöön, on se yleensä muuhun käyttöön soveltumatonta. Ylijäreitä puita päätyy hyvin harvoin energiakäyttöön, mutta se on mahdollista, jos niitä on esimerkiksi kertynyt liikaa jollekin sahalle.

3 Metsäbiomassan kestävyyskriteerit, riskinarviointi sekä kestävyyskriteerien täytyminen kansallisella tasolla

Haavisto (TEM) esitteli tilannetta ja käytiin keskustelua RED III -direktiivin 29.6 artiklan kohdasta iv) koskien iki- ja aarniometsiä. Pirkola (MMM) kertoi, että metsäkatoasetuksen vaatimat muutokset tulevat näillä näkymin voimaan vuoden 2025 alusta ja hallituksen esitystä valmistellaan. Kalliokoski (YM) kommentoi, että asiaa on tutkittu YM:ssä, eikä kansallisessa lainsäädännössä (ml. YSL, LSuojL) ole säädetty näistä RED III -direktiivin mukaisista määritelmistä. Aho (SLL) yhtyi näkemykseen siitä, ettei määritelmistä ole säädetty kansallisella tasolla ja korosti, että implementoinnissa tulisi varmistaa kaikkien arvokkaiksi katsottavien alueiden suojelu. Kainulainen (MTK) huomautti, että kansallinen lainsäädäntö asettaa direktiivin suuntaisia rajoituksia, vaikka kaikista määritelmistä ei ole säädetty. Haavisto (TEM) kiinnitti edelleen huomiota direktiivin sanamuotoon "vältetään", eli direktiivissä ei kielletä käyttöä täysin.

Keskusteltiin direktiivin 29.6 artiklan kohdasta iv) koskien kantojen ja juurien korjuuta. Pirkola (MMM) totesi, että juurien ja kantojen korjuun välttämistä ei ole säädetty kansallisesti direktiivin sanamuodon mukaisesti. Pirkola kuitenkin huomautti, että käytännössä kantojen korjuuta vältetään ja volyymit ovat hyvin vähäiset. Tuohiniityn (Bioenergia ry) mukaan asiasta voitaisiin säätää esimerkiksi metsälaiissa. Aho (SLL) esitti, että asiaan voitaisiin puuttua myös energiaverotuksen kautta. Vartiamäki (Laania Oy) kuitenkin korosti, että valvonnan näkökulmasta asian sääntely energiaverotuksen puolella olisi hyvin haastavaa.

Keskusteltiin direktiivin 29.6 artiklan kohdasta iv) koskien herkkää maaperää. Pirkola (MMM) totesi, että voimassa oleva kansallinen lainsäädäntö ohjaa välttämään vaurioiden aiheuttamista maaperälle (esimerkiksi metsälain 6 §), mutta asiasta ei ole säädetty direktiivin sanamuodon mukaisesti. Kalliokoski (YM) lisäsi, että tähän liittyvää sääntelyä on voimassa, mutta herkän maaperän käsitettä ei ole määritelty. Esimerkiksi happamat sulfaattimaat on kartoitettu ja niihin kohdistuvaa strategiaa ollaan päivittämässä. Sen sijaan mm. vesistöjen osalta sääntely ei välttämättä ole riittävää.

Vartiamäki (Laania Oy) totesi, että muun muassa hakkuiden ajankohdan valinnalla pyritään vaikuttamaan siihen, ettei maaperälle aiheutuisi vaurioita. Rajajärvi (Metsäteollisuus ry) lisäsi, että toiminnassa on jo huomioitava esimerkiksi maaperän laatu, vuodenajan vaikutus sekä se, millaisia koneita on mahdollista käyttää.

Käytiin läpi 29.6. artiklan kohtaa iv) laajojen avohakkuiden osalta. Pirkolan (MMM) mukaan kansallisessa lainsäädännössä ei ole säädetty määritelmää laajoille avohakkuille, eikä esimerkiksi YVAL:ssa ole asetettu enimmäisrajaa.

Keskusteltiin riittävästä implementoinnin tasosta ja keinoista. Kaitazis (TEM) totesi, että direktiivi on implementoitava joko lain tai asetuksen tasolla. Implementoinnissa ei kuitenkaan tarvitse noudattaa tiukasti direktiivin sanamuotoa.

4 Työryhmän loppuraportti

TEM ohjeisti työryhmää loppuraportin kirjoittamisesta. Sovittiin, että palataan loppuraporttiin seuraavissa kokouksissa.

5 Seuraavan kokouksen ajankohta

Työryhmän seuraavan kokouksen ajankohta sovitaan kokouksen jälkeen.

6 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.08.